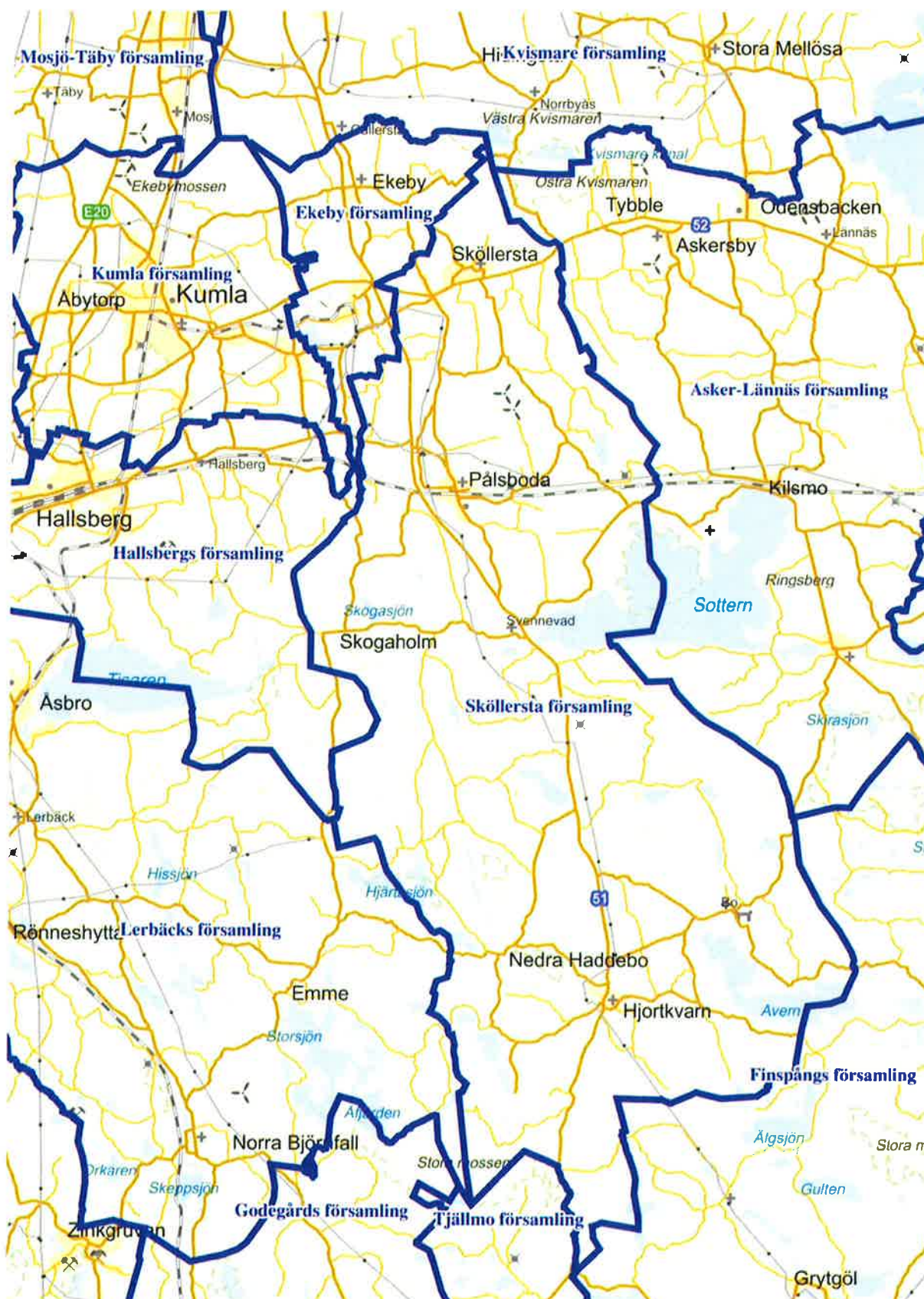

Församlingsinstruktion

Församlingsinstruktion för Sköllersta församling

Antagen av kyrkoherden 2024-04-26

Antagen av Kyrkofullmäktige i Sköllersta församling 2024-05-07

Antagen av domkapitlet i Strängnäs stift 2024-06-15

1. INLEDNING	3
2. SKÖLLERSTA FÖRSAMLING	3
SKÖLLERSTA	4
PÅLSBODA	4
SVENNEVAD	5
HJORTKVARN	5
KYRKOTILLHÖRIGA	5
3. GRUNDLÄGGANDE UPPGIFT	6
MISSION	6
<i>Sänd i samtiden</i>	6
GUDSTJÄNST	6
<i>Frekvens och gudstjänstordningar</i>	6
<i>Huvudgudstjänsten</i>	7
<i>Övriga gudstjänster och andakter</i>	7
<i>Minoritetsspråk</i>	7
<i>Ekumeniska gudstjänster</i>	7
<i>Kyrkomusiker</i>	8
UNDERVISNING	8
<i>Ett undervisande klimat</i>	8
<i>Konfirmationsundervisning</i>	8
DIAKONI	9
<i>Ett församlingsåtagande</i>	9
<i>Närvaro och öppenhet</i>	9
4. BARN OCH UNGA – EN HÅLLBAR FRAMTID	10
5. FRAMTID I SAMVERKAN	11

1. Inledning

Sköllersta församling är en del av Svenska kyrkan, belägen i östra delen av Hallsbergs kommun, Örebro län. Församlingens uppdrag är

att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Allt annat som församlingen utför är stöd för och en konsekvens av denna grundläggande uppgift. (Kyrkoordningen, inledning till andra avdelningen)

Gemenskapen manifesteras på många sätt, men tydligast när vi samlas till gudstjänst i församlingens fem kyrkor. De utgör fem tydliga samlingsplatser, men en gemenskap. Kyrkans tro, bekännelse och lära är central för oss som evangelisk-lutherska kyrka, med fokus på dopet och måltiden. Gudstjänst, mission, diakoni och undervisning är de fundament på vilket all kyrklig verksamhet vilar.

Församlingsinstruktionen är Sköllersta församlings grundläggande styrdokument. Den ligger till grund för det årliga arbetet med verksamhetsplaner, budget och verksamhetsuppföljning. Dop-, nattvards- och begravningspastoral, samt andra policydokument ger ytterligare vägledning för församlingens verksamhet.

2. Sköllersta församling

Sköllersta församling bildades den 1 januari 2010 genom en sammanläggning av Bo-Svennevads och Sköllersta församlingar. Församlingen ligger Östernärke, inom Södra Närkes kontrakt, i Strängnäs stift.

Församlingen har sitt administrativa centrum i anslutning till kyrka och församlingshem i Pålsboda. Församlingen är i stort sett en landsbygdsförsamling med tätorterna Hjortkvarn, Svennevad, Pålsboda och Sköllersta. I tätorterna finns också församlingens kyrkor, församlingshem och kyrkogårdar. Dessutom tillkommer kyrkogården och kyrkan i Bo, som ligger avskilt och är en utpräglad sommarkyrka.

Den sociala strukturen präglas av jord- och skogsbruk, småföretag samt småindustri. Många anställda vid de olika företagen pendlar från andra orter och boende i församlingen pendlar också till arbetsplatser på annat håll.

Av församlingens medlemmar bor cirka 40 % i Pålsboda, 25 % i Sköllersta, 5 % i Hjortkvarn och resterande på landsbygden utanför de tätorterna. Pålsboda och Sköllersta är tätorter där man har kortast pendelavstånd till större orter (Kumla, Hallsberg och Örebro) och därför är det där som eventuell befolkningsökning kan förutses.

De olika kyrkorummen med dess karaktärer inbjuder också till olika verksamheter. Som ett resultat av det så har Svennevads kyrka blivit de stora gudstjänsternas- och konserternas kyrka i församlingen. På samma sätt har Pålsboda, med närheten till skola och samhälle, blivit den kyrka där barn och familj tydligast har sin plats. Och Sköllersta kyrka med sin medeltida karaktär inbjuder till fin eftertänksam liturgi och gudstjänster i samma anda. Hjortkvarns kyrka inbjuder till närhet och gemenskap, och ordet är tydligt i centrum. De olika karaktärerna har växt fram i samklang mellan människor och rum. Församlingen vill bejaka detta och låta det prägla verksamheten.

Sköllersta

Sköllersta socken har sitt ursprung i tidig kristen tid och omfattade hela det nuvarande Sköllersta och Pålsboda. Sköllersta kyrka, kallad Närkes domkyrka, byggdes under 1200-talet och är på många sätt unik för sina många medeltida inventarier som idag förvaras på läns museet i Örebro. Kyrkan omges av kyrkogården och där står också klockstapeln från 1600-talet. Till kyrkomiljön hör ett sockenmagasin och en sockenstuga från 1800-talet, den senare nu inredd som församlingshem. Strängnäs stifts naturreservat, Prästängan, invigdes 1991 av biskop Jonas Jonson.

Orten har övervägande villabebyggelse och en stor del av innevånarna är barnfamiljer. De senaste åren har det byggts nya bostäder både fristående villor, och hyresbostäder. Servicen som finns är en mindre livsmedelsaffär. I samhället finns en skola (F-6) med fritidsverksamhet och strax utanför samhället ligger Kävesta, Region Örebro läns folkhögskola.

En större industri är Atria (Lithells charkuterifabrik). Idrottsföreningen har sitt centrum på idrottsplatsen som är belägen mitt i byn. Sköllersta hembygdsförening har omfattande verksamhet. Föreningen äger en hembygdsgård belägen i Åkerby mellan Sköllersta och Pålsboda.

Pålsboda

Pålsboda samhälle växte i samband med att järnvägen (stambanan) mellan Stockholm och Göteborg anlades i början av förra seklet. Invånarna i Pålsboda hörde kyrkligt sett till Sköllersta. På 1920-talet togs folkligt initiativ till byggande av en kyrka i Pålsboda som invigdes 1936. Den utvidgades med en församlingsvåning på 1980-talet och en expedition på 1990-talet. Kyrkan och klockstapeln ägdes fram till år 2006 av Pålsboda kyrkostiftelse då den överläts till dåvarande Sköllersta församling som den såg ut vid den tidpunkten. Se punkt 2.1

Pålsboda är församlingens största tätort och detta påverkar församlingens utveckling i sin helhet. Ett flertal företag finns på orten. Här finns förskola och grundskola. Föreningslivet är aktivt. Här finns mataffär, konditori, blomsteraffär och pizzeria för att nämna något. Här finns också ett vård- och omsorgsboende. Närmaste vårdcentral finns i Hallsberg.

Svennevad

Svennevad var tidigare en egen församling som även omfattade Bo. Under 1600-talet upprättades två järnbruk, Haddebo och Skogaholm. Den gustavianska kyrkan i Svennevad invigdes 1786. En av Strängnäs stifts största skogsarealer finns inom socknen. Efter en skogsbrand 1997 finns där nu ett naturreservat inom området, invigt av biskop Jonas Jonson. Svennevad är en utpräglad skogs- och jordbruksbygd. Vid sjön Sottern finns fritidsbostäder, fasta bostäder, samt en orienteringsklubb med klubbstuga. Idrottsföreningen samlar många intresserade. Även i Svennevad finns en livaktig hembygdsförening med centrum på hembygdsgården i Sörberg. En samlande punkt för samtliga är församlingshemmet som ligger precis vid kyrkan. Där huserar både hembygdsföreningen och idrottsföreningen. Viktig är församlingshemsstiftelsen som tillsammans med församlingen förvaltar byggnaden.

Hjortkvarn

Hjortkvarns samhälle är ett villasamhälle som växte upp och blomstrade efter den smalspåriga järnvägens tillkomst och ända fram till 1960-talet. Adventskyrkan i Hjortkvarn invigdes första advent 1933. Nära Boo slott ligger Boo kyrka, som kom till som slottskyrka i mitten av 1700-talet. Kyrkan överläts till församlingen 1998.

I Hjortkvarn finns en förskola för barn 1–5 år. De äldre barnen får numera åka skolskjuts till Pålsboda. Fritids finns för de barn som vill efter skoltid i den gamla skolans lokaler. Lokalerna hyrs också ut till många aktiva föreningar. Det finns flera företag i bygden, till exempel Go'glass, Boo egendom och sågverket.

Bo hembygdsförening är mycket aktiv och hembygdsgården är förlagd till Boo kyrkskola. Det finns också en idrottsförening och en ungdomsgård som drivs ideellt.

På orten driver Burmesiska buddhistföreningen Tiratana kloster, verksamt inom theravadabuddhismen, för etniska grupper från Burma/Myanmar.

Kyrkotillhöriga

År 2023 var 2 763 personer kyrkotillhöriga, vilket motsvarar 62 % av befolkningen.

3. Grundläggande uppgift

Mission

I allt kristet liv finns både en inåtgående och en utåtgående rörelse. Det är den utåtgående rörelsen som kallas mission. Gud vill nämligen dela med sig av sig själv – komma i dialog med människan. Det ligger på något sätt i godhetens natur att dela med sig utåt. Därför blir det också den enskilda församlingens uppgift att till människor på olika sätt "tala om vad vi har sett och hört" dvs få tala om vad Gud betyder i livet.

Sänd i samtiden

Att göra Kristus känd är en del av församlingens största uppgifter. Av det följer också logiskt att kyrkan ska vara där människor är. Kyrkan, ett pastorat, en församling måste därför satsa sina resurser där människor bor och verkar. För Sköllersta församling handlar det om att skapa resurser till rätt plats och tid så att vi, när möjligheten och behovet uppstår kan gå nära i tro och liv. Mission har många bottnar. Den personliga vittnesbörden och den synliga och **manifesterande** gemenskapen är en annan. Men i en tid där bibelns berättelser inte är en självklar del av människors liv i trakten, så måste missionsperspektivet låta sig formas och komma till uttryck genom ett undervisande klimat. I mötet med den kristna gemenskapen måste vittnesbörden finnas, den personliga, men också den bibliska. På senare år har även den inomkyrkliga missionen blivit aktuell att uppmärksamma. Detta har lett till att vi har återkommande andakter i samband med personalmöten. Sköllersta församling vill söka vägar för mission genom

- att framhålla att missionsaspekten även finns inom gudstjänst, undervisning och diakoni
- att betona, att församlingens uppdrag är att vara till för alla inom dess gränser
- att visa respekt för människors värde, integritet och övertygelse
- att se de människor som speciellt väntar på ett svar från kyrkan och ge dessa plats i verksamheter och att leda människor vidare
- att ge barnen redskap att utvecklas sin tro
- att församlingen betonar insamlingsperioderna för det internationella arbetet

Gudstjänst

Den söndagliga gudstjänsten skänker det Gud- och det gemenskapen har att ge. I bönen, sången, ordet och gemenskapen manifesteras Guds rike och vilja som en verklig kraft i livet och i världen. I brödet och vinet får vi skörda de nådens och kärlekens gåvor som Gud genom Jesus Kristi liv, död och uppståndelse gett oss.

Frekvens och gudstjänstordningar

I Sköllersta församling firas huvudgudstjänst varje vecka, söndag och kyrklig helgdag. Gudstjänster ska genomsyras av delaktighet, öppenhet och glädje.

Huvudgudstjänsten

Mässa som huvudgudstjänst firas alla söndagar och kyrkliga helgdagar, förutom vid sammanlysta gudstjänster beviljade av domkapitlet. Vid huvudgudstjänster används ordningarna i *Kyrkohandbok för Svenska kyrkan* (2017).

Det finns en glädje och utmaning i att liturgin och musiken under året förändras och följer kyrkoårets olika teman. Liturgi är ett samspel mellan tjänstgörande präst, musiker och församling och tillsammans firar vi gudstjänst. Kontinuerliga samtal mellan alla berörda utvärderar och möjliggör utveckling av gudstjänsten så att den är och förblir en öppen plats där man får komma med tro och tvivel i livets alla skeenden.

Sköllersta församling är en geografiskt stor församling och har fem kyrkor. Huvudgudstjänster hålls i en av tre kyrkor (Sköllersta, Pålsboda, Adventskyrkan i Hjortkvarn) enligt ett löpande schema. Svennevads kyrka brukas vid större högtider och som konsertkyrka. Bo kyrka är en sommarkyrka som främst används vid dop, vigsel och begravning.

En utmaning för framtiden är att öka frivilligas engagemang i gudstjänsten. I församlingen finns frivilliga som tar ansvar för kyrkans gudstjänster. Vi har också en kyrkvärd för varje kyrka som tar ett ansvar, men vi bör fortsätta att bjuda in människor till att ta ett särskilt ansvar i gudstjänstlivet. Med glädje kan vi se hur konfirmand- och ungdomsverksamheten har lett till att en frimodig, spontan och glädjefylld delaktighet har växt fram.

Övriga gudstjänster och andakter

Övriga gudstjänster är veckomässor, helgmålsböner och musikgudstjänster. Särskilt uppskattat har de återkommande vardagsgudstjänsterna varit där enkel mat serveras innan gudstjänst. Enligt ett ekumeniskt fastställt schema firas också gudstjänster på äldreboendet Sköllergården i Pålsboda.

Minoritetsspråk

Församlingen är beredd att också fira gudstjänster på andra språk, framför allt finska och teckenspråk, när behovet så påkallar.

Ekumeniska gudstjänster

Sköllersta församling ingår det som betecknas som 1800-talets väckelsebygd. Församlingen firar gudstjänst tillsammans med andra kristna samfund, Hjortkvarns pingstförsamling, Pålsboda pingstförsamling samt Larslundskyrkan i Sköllersta (Ekumeniakyrkan), vid 5–6 tillfällen per år. Dessa gudstjänster, som följer ordningarna i *Kyrkohandbok för Svenska kyrkan* (2017), är då församlingens huvudgudstjänst. Sedan tillkommer även de ekumeniska samlingarna som planeras i samband med den årligt återkommande böneveckan, kyrkornas globala vecka och världsböndagen.

Alla kristna samfund inom Sköllersta församling ingår i ett ekumeniskt råd där samverkan mellan församlingarna organiseras. Rådet beslutar om gemensamma och sammanlysta gudstjänster. Dessutom möts pastorer och präster från alla samfund regelbundet för samtal och bönegemenskap.

Det ekumeniska arbetet är väletablerat och har blivit en källa till gemenskap för församlingsbor, präster och pastorer.

Kyrkomusiker

Sköllersta församling har en kantor.

Undervisning

Undervisning består både av intellektuellt och emotionellt lärande, praktik, övning och livsställning. Mötet med en levande församling, där evangeliets ord är omsatta i handling, är av högsta betydelse.

Ett undervisande klimat

Vi lever idag i ett postmodernt samhälle som kännetecknas av individualism och frigörelse från tidigare sanningar. De stora berättelserna, bibelns berättelser, har inte samma förankring i människors liv som för tidigare generationer. Vi vet att berättelserna handlar om Guds uppenbarelse genom tid och rum, samtidigt som de genom igenkänning kan ge kraft, hopp och mening i olika livssituationer här och nu. I församlingens gemenskap kan de också få ytterligare liv och tillsammans med andra finner vi mening i tro och i liv. I Sköllersta församling ska denna medvetenhet genomtränga alla församlingens verksamheter. Det handlar om att introducera berättelserna på ett meningsfullt och relevant sätt som svarar mot dagens utmaningar.

Undervisningen äger rum under samtal inför kyrkliga handlingar, i bibelstudier och vuxenstudiegrupper samt i arbetet med barn- och konfirmander. Inför familjegudstjänster äger också undervisning rum vid föräldrasamlingar och kontakt med barnen i kyrkans verksamhet.

Kyrkomusikern undervisar i barn- och vuxenkörer om andlig musik och sång för att tydliggöra kyrkomusikens plats i kyrka och i gudstjänst.

Församlingen strävar efter att skapa mötesplatser där människor kan dela erfarenheter av ett liv buret av en kristen tro. Vuxna samt förtroendevalda liksom frivilliga medarbetare och kyrkvårdar bör ges utökad möjlighet till undervisning i den uppgift de blivit satta, samt till bibelstudier. När önskan om att få motta dopets sakrament framförs av blivande konfirmander eller vuxna, förbereds dopet genom undervisning.

Konfirmationsundervisning

Församlingen har ett särskilt ansvar för tonåringars livssituation och har en regelbunden och djup kontakt med skolan och dess miljö. Församlingens konfirmandundervisning följer *Svenska kyrkans riktlinjer för konfirmandarbete i Strängnäs stift*.

Konfirmandverksamheten är en del av församlingens dopundervisning, både för de som är döpta och för de som förbereder sig för sitt dop. Den skall vara väl förankrad i konfirmandernas livssituation och vara en integrerad del av församlingens övriga liv och verksamhet. En grundläggande kunskap om kristen tro och liv samt tillfällen till samtal om aktuella livsfrågor skall ges.

Konfirmandarbetet sätts i tydlig relation till församlingens totala undervisningsansvar, särskilt det som handlar om mötet med barn och unga i åldrarna 0 till 18 år. I enlighet med dessa riktlinjer har församlingen en handlingsplan för verksamheten med konfirmander och utbildningen av unga ledare.

Diakoni

Församlingens diakonala uppdrag har sin förankring vid altaret, i gemenskapen vid nattvarden och i församlingens andliga gemenskap. I kraft av Gud och genomsyrate av Guds kärlek blir de diakonala insatserna just diakonala, något utöver sociala insatser i allmänhet.

Ett församlingsåtagande

Alla som arbetar, lever och rör sig inom församlingens gränser ingår i det diakonala uppdraget och ansvaret. Ansvaret för den diakonala verksamheten vilar på församlingens anställda i synnerhet, men bärs upp av församlingen i allmänhet. Detta blir särskilt viktigt och tydligt i Sköllersta församling eftersom diakontjänst saknas.

Ett särskilt ansvar för utbildning av och gemenskap för dem som är verksamma inom diakonin åvilar kyrkoherden. Samarbetet mellan de olika kristna församlingarna i bygden tydliggörs och förstärks genom att diakonin har en tydlig och stark plats i kontraktet som helhet. En framtida utmaning kan vara att hitta tydliga samarbeten över församlingsgränser där vi kan ta till vara på kompetenser och erfarenheter. En annan att samla fler frivilliga som vill engagera sig i diakonala frågor.

Diakonin i Sköllersta församling är ett församlingsåtagande. En diakonal medvetenhet måste genomsyra allt vi gör. Varje verksamhet, varje möte blir på så sätt diakonal. Ett särskilt ansvar åvilar dock de anställda, att vara vaksamma och lyhörda för den särskilt utsatte, att ta reda på behov för att sedan analysera och handla.

Närvaro och öppenhet

Församlingens diakonala verksamhet synliggörs genom närvaro och öppenhet i samhället. Särskilt kan nämnas samarbetet med skolan där vi tillsammans med skolan kan bevaka barns- och ungdomars välmående och behov. Det gäller även närvaron på Sköllergården (vård- och omsorgsboende) och hembesök, för sträcka ut församlingsgemenskapen och motverka social isolering.

För äldre bjuder församlingen in till sociala och diakonala sammanhang på dagtid. På samma sätt erbjuds de yngre verksamhet för alla åldrar som på många sätt är diakonala.

Det enskilda och själavårdande samtalet, men också rådgörande samtal är återkommande. I avsaknad av diakon så är det viktigt att prästen är tydlig med sin roll, vad man bemyndigad att göra utifrån givna löften och särskild tystnadsplikt. Akuta diakoni, alltså människor som är i stor och akut nöd, ansvarar i första hand prästen för. Det är också prästerna som vid behov avgör vilka som kan få ekonomiskt understöd. Behoven har ökat under de senaste åren.

4. Barn och unga – en hållbar framtid

Barnen är framtiden. Församlingen satsar därför på att med utbildad församlingspedagog och förskollärare möta barn, unga, i samverkan med deras föräldrar – allt som en långsiktig missionsstrategi. Detta är viktigt för att de ska uppleva Svenska kyrkan som en plats där de både kan dela tro och livsfrågor på sina villkor och engagera sig utifrån sina förutsättningar.

I församlingen finns grundskolor. Sin fritid ägnar många ungdomar i tätorterna Hallsberg, Kumla eller Örebro. Efter avslutad grundskola fortsätter de flesta ungdomar på gymnasiet i Hallsberg eller i Örebro.

Inom församlingen finns ett väl utbyggt förenings- och idrottsliv som många ungdomar tillhör. Det finns en vilja att samverka mellan församlingar och föreningar för att bevaka barns mående och utveckling.

Barn- och ungas situation i församlingen beskrivs i den barnkonsekvensanalys som gjorts på det pastorala programmet. Analysen kan sammanfattas i dessa punkter:

- Församlingens verksamhet *ska* vara utformad ur ett barnperspektiv.
- Församlingen ska säkerställa avgiftsfria verksamheter för alla åldrar 0–18 år.
- All konfirmandverksamhet och konfirmandläger ska vara avgiftsfri.
- Kontinuerligt planera och genomföra gudstjänst för små och stora.
- Verksamheten bedrivs i väl fungerande lokaler och utemiljö.
- Församlingens resurser används långsiktigt med fokus på miljö, hållbarhet och ekonomi.

Församlingens ambition är att, som en förlängning av barnperspektivet, låta hållbarhets- och rättvisefrågor, samt internationell solidaritet, genomsyra verksamheten. Särskilt fokus läggs på energiminskning, hållbart resande och minskad konsumtion, som svar på utmaningarna i *Svenska kyrkans färdplan för klimatet* (2019).

5. Framtid i samverkan

Församlingen ser fem fokusområden i det långsiktiga arbetet. I det konkreta arbetet berör självfallet dessa varandra:

- Gudstjänstlivet med inriktning på delaktighet, gemenskap och glädje
- Det diakonala arbetet
- Musikverksamheten (särskilt körverksamheten)
- Ideellt engagemang
- Ekonomisk hållbarhet

Samverkan med andra församlingar i kontraktet är i framtiden en nödvändighet för att kunna bedriva församlingens uppdrag. En strukturutredning pågår tillsammans med stiftet och Hallsbergs församling.

2024-05-07

2024-05-07

Anette Bo, ordf. kyrkofullmäktige
Sköllersta församling

Benny Larsson, kyrkoherde
Sköllersta församling